

Prihodnost delovanja ZDUS

Letos praznujemo 70-letnico ustanovitve Zveze društev upokojencev Slovenije. ZDUS je v teh letih postala organizacija, katere temeljno poslanstvo je prizadevanje za dobrobit upokojencev na področju pokojninske, socialne, zdravstvene, bivanjske in humanitarne politike. V največji slovenski nevladni organizaciji z okrog 210.000 člani v 509 društvih izvajamo številne dejavnosti od športa, kulture, izletništva, slikarstva, ročnih del in tehnične kulture do bivanjskih standardov.

Ponosni smo na izredno razvit humanitarni program Starejši za starejše, ki v okviru ZDUS-a deluje že več kot 10 let. Iskrena hvala organizatorjem, predvsem pa številnim prostovoljkam in prostovoljcem za požrtvovalno delo. Vodstvo ZDUS posveča veliko pozornost programu RESje za pomoč obolelim za demenco in njihovim svojcem. Skokovito naraščanje demence pri nas in v svetu je resen opomin, da se je treba z njo soočiti ter tudi s pomočjo izkušenj naših prostovoljcev obolelim in njihovim svojcem olajšati življenje. Sklad vzajemne samopomoči, namenjen pogrebni, bo moral zaradi upadanja članstva dobiti dolgoročno vzdržno strategijo.

ZDUS je v dobri kondiciji in spreminja utirjenost nekaterih praks minulega obdobja, ko so se posamezniki ukvarjali predvsem z visoko politiko in prevzemanjem domačih in evropskih projektov, katerih vsebina je sicer bila usklajena s cilji in nalogami, opredeljenimi v našem statutu, ni pa bila naklonjena urejanju in reševanju notranjih problemov upokojencev v Sloveniji, zato smo se nekoliko izgubili na evropski ravni. Tak način dela mnogim ustreza, a žal se je treba glede napovedanih demografskih sprememb spustiti na realna tla in začeti reševati probleme v naši državi. V zadnjem

manifestu opozarjamo, od vlade in koalicije pa zahtevamo, da realizirata obljube z začetka mandata na področju pokojninske politike, zdravstvene reforme, dolgotrajne oskrbe, gospodarstva in pravne države. Politične stranke ob obiskih izrazijo naklonjenost našim predlogom, ko jih je treba uresničiti, pa naletimo na ovire. Usklajevanje pokojnin nobeni od vlad ni pogodu, stalno zavlačevanje za žalostne zneske je prava sramota. Še vedno čakamo na zadnjo letošnjo izredno uskladitev pokojnin za pičle štiri desetinke odstotka. Upokojenci bomo očitno primorani uveljaviti svoje zakonite pravice na ulici.

V ZDUS-u bomo morali za naslednje volitve pripraviti temeljna izhodišča in šele potem nakloniti določeno podporo ter poiskati nasvet, kdo in na kakšen način bo zastopal naše interese. Čaka nas veliko dela, potrebovali bomo pomoč znotraj ZDUS-a, politike, sindikatov in drugih organizacij. Menim, da smo nekatera nesoglasja znotraj ZDUS-a odpravili. Zaradi ustaljene prakse in zasebne navezanosti pa še vedno ostaja vprašanje, kako bo po 15. decembru 2016, ko bosta na novo izvoljena predsednik ali predsednica in vodstvo. Zanimivo je, katera imena se pojavljajo v nekaterih političnih strankah, in sprašujemo se, ali je v naši državi ostalo še kaj, kar se mora razdeliti na dva pola. Takim sporočamo, naj pustijo, da ZDUS vodi svojo politiko, ki ne deli, temveč združuje člane ne glede na politično, versko ali drugo pripadnost. Vodstvo ZDUS mora voditi nevtravno sredinsko politiko in tako doseči povečanje članstva. Vsi, ki ste pripravljeni vstopiti v naše vrste, dobrodošli. Vsem članicam in članom naše organizacije čestitam ob 70-letnici ZDUS.

Janez Sušnik

Vsebina

Prihodnost delovanja ZDUS	1	Poziv k javni obravnavi:	
Bodo naši pravniki še govorili slovensko?	2	Statut Zveze društev upokojencev Slovenije	7
Manifest	3	Testiranja in zaključek projekta iCarer	16
ZDUS – mednarodno sodelovanje	3	Srečanje članov ZDU Slovenskih goric	21
Pobuda in mnenje	4	Veteranski orkester v Schladmingu	21
Izjava za javnost	5	Mirko Lebarič (1929–2016)	22
Zadružništvo se vrača	5	Zlato priznanje za Marijo Perkljič	22
Razpis nadomestnih volitev za predsednika		Turizem za starejše	23
Zveze društev upokojencev Slovenije za			
preostalo mandatno obdobje 2015–2019	6		

Bodo naši pravniki še govorili slovensko?

Že dalj časa spremljamo različne razprave o uvajanju angleščine v slovenski visokošolski program. Težko je razumeti, da je ravno ob 25-letnici samostojne države, ko smo uresničili dolgoletne sanje naših prednikov o svoji državi, in v obdobju, ko je slovenščina enakopraven jezik med 25 jeziki Evropske unije, pripravljena novela Zakona o visokem šolstvu, ki uvaja predavanja v angleščini. Žal je to podprla že večina rektorjev, ki sledijo samo finančnemu vidiku in pri tem pozabljajo, da je slovenščina naš uradni jezik, kar je zapisano tudi v ustavi. Tako bo vsem, ki se bodo izobraževali, kršena ustavna pravica, izobraževati se v maternem jeziku. Že sedaj se dogaja, da so predavanja ob udeležbi večine slovenskih študentov in le nekaj tujih v angleščini, predava pa slovenski predavatelj. Ob tem ne smemo pozabiti, da se tako omogoča tudi siromašenje strokovnega izrazoslovja v slovenščini. Visokošolski strokovni programi bi morali stalno razvijati visoko stopnjo strokovnega jezika v slovenščini. Kako bo to doseženo, če sedaj

uvajamo še več angleščine v univerzitetne klopi in je bilo v zadnjih letih izdanih že res veliko visokošolskih učbenikov v angleščini? Ali bomo dopustili, da bo slovenski jezik postal jezik hlapcev, kot je že bil nekoč?

Poudarjamo, da mi, upokojenci, nismo proti večjezičnosti, kar dokazujemo že s tem, da se poleg izobraževanja na področju računalništva naši člani največ udeležujejo prav jezikovnih tečajev. Naša generacija se še prav dobro spominja, kako smo se v prejšnji državi trudili, da se slovenščina ni izgubila v srbohrvaščini. Tudi sedaj moramo stopiti v bran našemu jeziku.

Društva upokojencev vabimo, da se oglasio na to temo, predvsem pa je važno, da se v razpravo vključi vodstvo ZDUS-a, poslance DeSUS-a in drugih strank pa poskuša prepričati, da bodo naše mnenje zastopali v parlamentu.

*Društvo upokojencev Oplotnica
Marinka Lešnik, predsednica*

Zveza društev upokojencev Slovenije kot predstavnik upokojenske generacije, ki je prehodila dolgo pot na aktivnem in političnem področju, z znanjem, izkušnjami in modrostjo, v skrbi, da izborjenih pravic in pridobitev ne izgubimo, in v skrbi za generacije, ki prihajajo, organizirana v svoji reprezentativni organizaciji postavlja skupaj z včlanjenimi organizacijami in s podporo celotnega članstva pred slovensko javnost in določevalce v političnem procesu ta

MANIFEST

Zdravstvena reforma

Zahtevamo, da smo kot reprezentativni déležnik vključeni v pripravo izhodišč za prepotrebno zdravstveno reformo. Dobro smo seznanjeni tako s prednostmi kot slabostmi dosedanjega razvoja, zato lahko kritično in odgovorno prispevamo k oblikovanju takšnih rešitev, ki bodo skladne z družbenimi in demografskimi spremembami. Javno in vsem dostopno zdravstvo mora tudi v prihodnje ostati osnovni nosilec zdravstvene dejavnosti. Pri izvajanju zdravstvenih storitev se bomo zavzemali za kakovostno, učinkovito, racionalno in vsem dostopno zdravstvo. Financiranje zdravstvenega sistema mora temeljiti na načelih vzajemnosti in solidarnosti.

Pokojninska politika

V okviru nove pokojninske reforme si je treba prizadevati, da tako imenovani prvi steber ostane prioriteta in ga ni dopustno siromašiti v korist naložbenih oblik. Obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje mora zagotavljati dolgoročno finančno stabilnost sistema zavarovanja in dostojne pokojnine. Sistem usklajevanja pokojnin mora ohraniti svoje temeljno poslanstvo, to je zagotavljanje vrednosti pokojnin. Zato zahtevamo, da se ustavi sprejemanje izrednih ukrepov za omejevanje usklajevanja in da se spoštuje sistemska ureditev, v duhu pravne države pa pričakujemo, da bo vlada dala soglasje k predlogu Sveta ZPIZ o izredni uskladitvi pokojnin.

Zahtevamo, da se pokojnine v prihodnje usklajujejo tako po rasti plač kot po rasti življenjskih stroškov. Tudi Madridski mednarodni načrt o ukrepanju glede staranja (MIPAA, 8.–12. aprila 2002) določa, da imajo starejši pravico »do polne udeležnosti v razvojnih procesih in tudi delijo njihove pridobitve« ter da je treba zagotoviti »pravično razdelitev gospodarske rasti«. Soglašamo pa z usmeritvijo, da je treba pogoje za upokojitev (dobo in starost) prilagajati podaljševanju življenjske dobe in demografskim spremembam.

Skrajno kritično ocenjujemo tudi dejstvo, da neodvisni rezervni demografski sklad, ki ga določajo ZPIZ-2, koalicijska pogodba in Zakon o Slovenskem državnem holdingu, še vedno ni ustanovljen. Vire za polnjenje sklada vidimo v oplemenitenju sredstev iz virov osnovnega kapitala KAD-a, deleža pri Zavarovalnici Triglav, v večjem deležu od predvidene 10-odstotne kupnine od prodaje državnih naložb in prihodkov iz naravnih virov Republike Slovenije. Pri tem izhajamo predvsem iz potreb prihodnjih generacij upokojencev.

Dolgotrajna oskrba

Nedopustno je nadaljnje zavlačevanje z odločitvijo o posebnem zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Odločitev o tem je glede na dosedanja demografski razvoj in prihodnja gibanja na tem področju več kot nujna.

Pravna država

Zahtevamo večjo učinkovitost, pravičnost in neodvisnost pravosodnih organov pri njihovem delovanju. Od javnega sektorja pričakujemo, da bo v novih družbenih in gospodarskih razmerah svoje poslanstvo opravljal učinkovito in dosledno zakonito.

Gospodarstvo

Zavzemamo se predvsem za trajnostni razvoj Slovenije, za dosledno finančno disciplino na vseh področjih in učinkovito sankcioniranje vseh kršiteljev, ki spodjedajo gospodarske temelje države in družbe. Ustvarjati moramo pogoje za učinkovito in ustvarjalno zaposlovanje mladih in starejših, tudi prek sistema kontinuiranega in vsem generacijam dostopnega izobraževanja.

Ljubljana, avgust 2016

*Janez Sušnik,
predsednik ZDUS*

ZDUS – mednarodno sodelovanje

Objavljamo interni razpis za sofinanciranje mednarodnega sodelovanja društev upokojencev (v nadaljevanju DU) v letu 2016.

Skupna višina sredstev za ta namen je 4.000 eur, kot je bilo določeno na seji upravnega odbora ZDUS 31. avgusta 2016.

Na razpis se lahko prijavijo DU, ki so že ali bodo v letu 2016

- izvajala kulturne in športne oz. rekreativne dogodke s sorodnimi organizacijami iz tujine in

- ki imajo poravnano članarino za leto 2016.

Rok za prijavo je 5. oktober 2016.

Postopek prijave

V prilogi je prijavi obrazec.

DU pošljejo prijavi obrazec svoji pokrajinski zvezi, ta pa naj zbrane prijave, opremljene s svojim mnenjem, pošlje:

a) po navadni pošti na naslov:

ZDUS

za mednarodno sodelovanje društev upokojencev
Kebetova 9, 1000 Ljubljana;

b) po elektronski pošti na spodnji e-naslov.

Če je bil dogodek mednarodnega sodelovanja v času razpisa že izveden, lahko k prijavi dodate tudi vabila, kratko poročilo, kopije računov ipd. Komisija bo upoštevala prijave, ki bodo prispele na ZDUS do 5. oktobra 2016. Rezultati razpisa bodo objavljeni do konca oktobra. Dodatne informacije: Alenka Ogrin, alenka.ogrin@zdus-zveza.si, 01 62 05 480. Priloga je objavljena na ZDUS-ovi spletni strani, lahko pa pokličete na ZDUS 01 62 05 480 ali na tajništvo in vam jo bomo poslali po pošti.

Jožica Puhar

Komisija za mednarodno sodelovanje ZDUS

Pobuda in mnenje

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini spreminja lestvico za odmero dohodnine tako, da se med trenutni 2. in 3. razred uvede nov davčni razred pri neto davčni osnovi v višini 48.000 eur in stopnjo 34 %, hkrati pa se stopnja dohodnine v 4. davčnem razredu zniža z 41 % na 39 %, medtem ko stopnja v zadnjem davčnem razredu ostane nespremenjena, torej v višini 50 %. S tem se ublaži progresivnost trenutno veljavne lestvice za odmero dohodnine.

ZDUS se strinja, da bo sprememba dohodninske lestvice pomenila pomemben korak z vidika razbremenitve zaposlenih, kar bo imelo prav gotovo vpliv na večjo učinkovitost in produktivnost v podjetjih. Hkrati pa bo sprememba dohodninske lestvice zmanjšala davčno obremenitev, saj se bo enakomerno razbremenil sloj, ki prejema aktivne dohodke nad 1,6 povprečne plače in pade pod strmo progresijo. Spremembe se torej nanašajo na visoko strokovne in najproduktivnejše zavezanke, ki pomembno prispevajo k dodani vrednosti podjetij, na kar je gospodarstvo že dolgo opozarjalo.

Glede na dohodninsko lestvico bo s stališča prejemnikov neto letne osnove za obračun dohodnine po podatkih izplačanih pokojnin v decembru 2015 28,8 % pokojnin zapadlo v prvi dohodninski razred s 16 % dohodnino, 68,1 % pokojnin v drugi dohodninski razred s 27 % dohodnino in zanemarljivo malo v tretji dohodninski razred s 34 % dohodnino ne upoštevaje olajšave. V primerjavi z zdaj veljavno dohodninsko lestvico za prejemnike pokojnin predlagana sprememba ne pomeni skoraj nobenih sprememb. Ob tem opozarjamo in predlagamo uvedbo posebne olajšave za osebe po dopolnjenem 65. letu starosti – t.im. seniorsko olajšavo, ki jo je ukinil Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o dohodnini (Ur. list RS 96/2013). Uživanci pokojnin do višine 1.332,03 eur so bili do spremembe zakona oproščeni plačila akontacije dohodnine, kar pomeni, da je imela nova določba vpliv na obračun pri višjih pokojninah.

Z upoštevanjem splošne olajšave in t.im. pokojninske olajšave (13,5 %) se obračuna akontacija dohodnine pri višini pokojnine nad 1.095,11 eur. To pomeni, da je bila vsem uživalcem, starejšim od 65 let, katerih pokojnina je bila na dan 1. 1. 2014 višja od 1.095,11 eur in nižja od 1.332,03 eur, prvič obračunana akontacija dohodnine. Zaradi ukinitve seniorske olajšave je bilo pri obračunu pokojnin za januar 2014 obdavčenih 11.696 uživalcev več v primerjavi z

decembrom 2013. Tako je bilo v januarju 2014 obdavčenih 33.589 uživalcev pokojnin. Povprečni znesek obračunane akontacije dohodnine pa se je v januarju 2014 zvišal na 51 eur, kar je za 9,80 eur več kot v decembru 2013, ko je ta v povprečju znašal 41,20 eur.

Po aktualnih podatkih ima pokojnino v razponu od 1.095,11 eur do 1.332,03 eur 15.454 uživalcev, starih 65 let ali več. Tem se zaradi ukinitve t.im. seniorske olajšave odtegne akontacija dohodnine v razponu od 0,01 eur do 31,98 eur. Uživanci, ki so dopolnili 65 let starosti in izkazujejo pokojnino nad 1.332,03 eur, zaradi ukinitve t.im. seniorske olajšave pri pokojnini plačujejo tudi višji znesek akontacije dohodnine. Teh uživalcev je trenutno 14.837. Primer izračuna akontacije dohodnine pri pokojnini 1.750,80 eur kaže, da z upoštevanjem t.im. seniorske olajšave pridemo do zneska 56,64 eur oziroma 88,52 eur, kolikor se sedaj tudi obračuna in odtegne zaradi odtegnitve t.im. seniorske olajšave – razlika znaša približno 32 eur.

Ponovno uvedbo seniorske olajšave predlagamo predvsem zaradi ukinitve prejema letnega dodatka, ki jo je uvedel ZUJF za pokojnino, višje od 750 eur. **Menimo, da so upokojenci z višjimi pokojninami zaradi izgube letnega dodatka upravičeni vsaj do seniorske olajšave, ko dopolnijo določeno starost – 70 let.**

Starejša populacija ima tudi veliko višje stroške pri uveljavljanju zdravstvenih storitev, nabavi zdravil in vpeljavi raznih dietnih prehranskih režimov. Iz analize gmotnega položaja upokojencev je razvidno, da se stroški preživetja s starostjo dvigujejo, in sicer pri starosti 70 let za 11 %, naraščajo pa vse do 30 %. Pri določitvi starosti, po kateri bi bila uvedena seniorska olajšava, je vsekakor potrebno upoštevati nove pogoje glede izpolnitve starosti za upokojitev, ki jih določa ZPIZ-2, in hkrati predvidene spremembe glede starosti, ki jih prinaša Bela knjiga o pokojninski reformi – ta predvideva zvišanje pogoja izpolnitve starosti s sedanjih 65 na **67 let**. Morebitna ponovna uvedba seniorske olajšave bi bila povezana s posrednim spodbujanjem upokojevanja pri višji starosti. **Tako predlagamo, da bi seniorska olajšava veljala za uživalce, ki bi dopolnili vsaj 70 let starosti.**

Ljubljana, 29. 7. 2016

Poslano MF in poslanskim skupinam DZ

Izjava za javnost

Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS) ob spremljanju dogajanj v zvezi z ustanovitvijo neodvisnega rezervnega demografskega sklada

Organi ZDUS-a z zaskrbljenostjo spremljamo dogajanje v zvezi z ustanovitvijo oziroma neustanovitvijo neodvisnega rezervnega demografskega sklada, saj smo verjeli, da se je prihajajočih problemov zaradi demografskih sprememb zavedla tudi politika. Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2), ki je pričel veljati s 1. januarjem 2013, se bo obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje financiralo tudi iz demografskega rezervnega sklada. Poseben zakon naj bi v roku dveh let po uveljavitvi ZPIZ-2, torej do konca leta 2014, uredil delovanje in financiranje tega sklada. Zakonska zaveza ni bila izvršena. Kdo je pri nas med kršitelji zakonodaje?

Z veliko truda, tudi ZDUS-a, je bilo doseženo, da je Zakon o Slovenskem državnem holdingu določil, da se Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja d. d. (KAD) najkasneje do 31. decembra 2015 preoblikuje v neodvisni avtonomni demografski rezervni sklad. Je bila tokrat zakonska zaveza izvršena? Ne.

Partnerji so v Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v vladi za mandatno obdobje 2014–2018 zapisali, da bo zakon, ki bo poleg začetnih sredstev, že določenih v veljavni zakonodaji, opredelil tudi možna dodatna sredstva ter podrobneje določil poslovanje in upravljanje sklada, sprejet do 30. junija 2015. Je dogovor izvršen? Ne.

Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb v poglavju o zagotovitvi dolgoročne vzdržnosti pokojninskega sistema določa, da je za dolgoročno in uravnoteženo vzdržnost pokojninske blagajne in javnih financ potrebno zagotoviti oblikovanje, delovanje in financiranje demografskega rezervnega sklada. Med cilji strategije je zapisano tudi preoblikovanje KAD v demografski rezervni sklad. So ponovno zapisane zaveze realizirane? Ne.

Po vsem zapisanem nam je žal, da do sedaj nismo realizirali sprejetega sklepa organov ZDUS-a, da vložimo v proceduro osnutek zakona, ki bi ga mogoče zakonodajno telo le sprejelo, izvršilna veja oblasti pa izvršila z večjo mero odgovornosti. Ne trudimo se samo za sedanjo generacijo upokojencev, kot mnogi radi večkrat predstavljajo. Trudimo se predvsem za generacije, ki prihajajo in v tem trenutku ne morejo biti prepričane, da bo naš pokojninski sistem zdržal za čas, ko bodo med upokojenci tudi same.

Razumemo, da v tem trenutku nimamo finančnega ministra. Imamo pa ministrico za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ali ni prav to matično ministrstvo za tovrstno problematiko? Ne želimo sodelovati v strankarskih preigravanjih. Želimo pa, da se končno vsi zavemo, da je dolgoročna stabilnost pokojninskega sistema še kako pomembna za državo. Želimo tudi, da pristojni organi poskrbijo za izvajanje sprejetih zakonskih zavez, ne pa, da kar naprej o reformah le govorijo.

Janez Sušnik, predsednik ZDUS

Zadružništvo se vrača

V ZDUS-u sodelujemo v mednarodnem projektu iCareCoops, ki se ukvarja z razvojem kooperativ (zadrug) na področju oskrbe starejših. Po naših informacijah pri nas tovrstne kooperative še ni, a smo v začetni raziskavi v okviru projekta že ugotovili, da tudi pri nas za to obliko obstaja precej zanimanja.

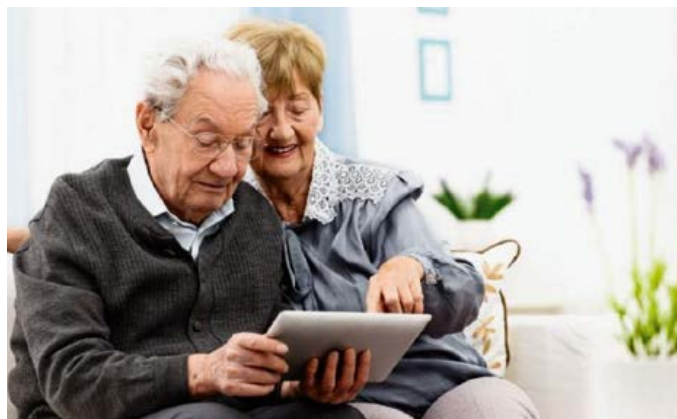
Izvajalci storitev oskrbe starejših delujejo v različnih organizacijskih oblikah: javne službe, neprofitne organizacije, podjetja ... Pogosto delujejo drug ob drugem, se med seboj dopolnjujejo ali pa so si celo konkurenca. Vsak organizacijski model ima svoje prednosti in omejitve. Podjetje za oskrbo starejših je lahko bolj neodvisno kot neprofitna organizacija, saj je manj odvisno od sofinancerjev, subvencij in donacij. To omogoča njihovim lastnikom razvoj in organizacijo storitev v skladu s potrebami in lastnimi vrednotami. Po drugi strani pa lahko neprofitna organizacija uspešneje podpira solidarnost v okviru skupnosti in razvija storitve glede na potrebe končnih uporabnikov. Primer dobre prakse je naš uveljavljen program »Starejši za starejše«. Eden takih modelov pa je lahko tudi zadružno podjetje oz. kooperativa.

Obstaja veliko različnih vrst kooperativ, a si vse delijo skupna načela in značilnosti: gre za model, o katerem je vredno razmišljati tudi na področju izboljšanja oskrbe starejših. Mednarodna zveza kooperativ opisuje kooperative kot »avtonomno združenje ljudi, ki so se združili prostovoljno z namenom izpolnjevanja skupnih ekonomskih, socialnih in kulturnih potreb in želja, skozi demokratično nadzorovano podjetje v skupni lasti«. Osnova kooperative je skupina ljudi, zbrana okrog skupnega projekta ali ideje. Ti ljudje so kolektivni lastniki, ki sodelujejo pri procesih odločanja in upravljanja, delijo pa si tudi tveganja in odgovornosti. V skladu z načelom »en član = en glas« ima vsak član enak delež in priložnost prispevati k upravljanju kooperative. Zbiranje ljudi okrog skupnega projekta pomeni tudi to, da so kooperative bolj vključujoče kot druga podjetja, saj se zain-

teresirani lahko vključijo v organizacijo in aktivno prispevajo svoje izkušnje, znanje in ustvarjalnost.

Kooperative lahko ustvarjajo tudi dobičke, ki jih vsaj delno vlagajo nazaj v organizacijo. O načinu investiranja in ciljih se člani odločajo skupno, s konsenzom. A poglavitni cilj kooperative ne sme biti ustvarjanje dobička za njene člane, temveč zadovoljevanje njihovih potreb ali potreb uporabnikov in celotne skupnosti. Glede na skupino ustanoviteljev so te potrebe lahko različne, v primeru kooperativ za oskrbo starejših pa so to lahko npr. povečanje možnosti zaposlitve za oskrbovalce, zagotavljanje nove ali cenejše storitve oskrbe starejših (npr. skupinski nakupi pripomočkov, kar zniža ceno), omogočanje oskrbovancem, da pri upravljanju storitev oskrbe aktivno sodelujejo. Kooperative so torej v lasti in upravljanju članov, ki so sami del te skupnosti (oskrbovanci, njihovi sorodniki, izvajalci oskrbe ...). Z reševanjem svojih potreb posledično prispevajo k splošnemu interesu celotne skupnosti.

A. Reissner in A. Ogrin

Na podlagi prvega odstavka 28. in 6. člena Pravilnika o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije je Upravni odbor na 7. redni seji dne 29. 6. 2016 sprejel sklep št. 5, s katerim objavlja naslednji

RAZPIS NADOMESTNIH VOLITEV ZA PRESEDNIKA ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE ZA PREOSTALO MANDATNO OBDOBJE 2015–2019

I. NADOMESTNE VOLITVE NA VOLILNEM ZBORU ČLANOV SE RAZPIŠEJO ZA ČETRTEK, 15. 12. 2016

1.
Dne 29. 6. 2016 je na zasedanju Zbora članov Zveze društev upokojencev Slovenije odstopil predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije.

2.
Nadomestne volitve predsednika Zveze društev upokojencev Slovenije za preostalo mandatno obdobje 2015–2019 se razpišejo za 15. 12. 2016.

Z dnem 26. 9. 2016 začne teči volilni postopek nadomestnih volitev za predsednika Zveze društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju ZDUS).

Omejitve

V volilne postopke se s svojimi kandidati vključujejo upokojenske organizacije, ki so poravnale obveznosti do Pokrajinskih zvez društev upokojencev in ZDUS-a (5. člen Pravilnika o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije).

3. Volilni postopek

Evidentiranje kandidatov

Pokrajinske zveze upokojencev (v nadaljevanju PZDU) pričnejo postopek evidentiranja kandidatov za predsednika ZDUS, ki morajo imeti vodstvene izkušnje.

Določitev predlogov kandidatov

Pristojni organ PZDU po pregledu evidentiranih kandidatov določi predlog kandidata, ki soglaša s kandidaturo (obrazec Izjava je sestavni del razpisa) ter predloži kratko predstavitev, Europass življenjepis in programska izhodišča za delovanje ZDUS za preostalo mandatno obdobje.

PZDU listo predlaganih kandidatov z vsemi podatki (ime, priimek, rojstni podatki, izobrazba, vodstvene izkušnje, naziv upokojenske organizacije, katere član je, naslov stalnega in začasnega bivališča, telefonska številka in e-naslov), z izjavo o soglasju, s kratko predstavitevjo in programskimi izhodišči ter s poročilom predloži do 26. 10. 2016 Komisiji za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS.

Potrditev kandidatur

Komisija za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS pri pregledu predlogov kandidatnih list ugotovi, ali je upoštevan 5. člen pravilnika, ali so ustrezno opravljeni kandidacijski postopki in če predlagani kandidati izpolnjujejo zahteve iz 7. in 8. člena Pravilnika.

Potrjene kandidatne liste (10. člen) Komisija za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve skupaj s prilogami in poročilom posreduje do 3. 11. 2016 Upravnemu odboru ZDUS, da na seji do 11. 11. 2016 skliče volilni Zbor članov ZDUS za četrtek, 15. 12. 2016.

II. VOLITVE PREDSTAVNIKOV V ZBOR ČLANOV ZDUS

PZDU v skladu s svojimi akti in smiselno uporabo Pravilnika o volitvah izvedejo volitve predstavnikov v volilni Zbor članov ZDUS, ki bo 15. 12. 2016.

Število predstavnikov v Zboru članov ZDUS (v nadaljevanju predstavniki) za posamezno PZDU je v skladu z 19. členom Statuta in 11. členom Pravilnika o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije določeno v Merilih (razpredelnici), ki jih je določil Upravni odbor ZDUS na 8. korespondenčni seji.

PZDU obvestijo upokojenske organizacije, da predlagajo kandidate za predstavnike z vsemi potrebnimi podatki (ime, priimek, naslov, članstvo v upokojenski organizaciji, tel. številka) in s soglasjem h kandidaturi, **razen upokojenskih organizacij, ki glede na določbo 5. člena ne morejo sodelovati v teh postopkih, ker niso poravnale obveznosti do PZDU in ZDUS. Obvestilo mora vsebovati opozorilo o nezdružljivosti predstavnika s kandidaturo za predsednika ZDUS, članstvom v Nadzornem odboru in Častnem razsodišču ZDUS s kandidaturo za predstavnika v Zboru članov ZDUS (12. člen Pravilnika).**

PZDU, ki pri predlaganem kandidatu ugotovi eno izmed zgoraj navedenih dejstev, na katero je opozorila v obvestilu (neporavnane obveznosti ali nezdružljivost), tega črtajo z liste kandidatov. PZDU obvesti upokojensko organizacijo, da posreduje novega kandidata le v primeru ugotovljene nezdružljivosti (13. člen Pravilnika).

PZDU seznam izvoljenih predstavnikov v volilni Zbor članov skupaj z zgoraj naštetimi podatki pošlje najmanj do 2. 11. 2016 na Komisijo za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve ZDUS, ki bo o morebitnih ugotovljenih pomanjkljivostih (nezdružljivost, neizpolnitev obveznosti) takoj obvestila PZDU in opozorila na nadaljnje ukrepanje.

PZDU izvoljenim predstavnikom za Zbor članov izda pooblastilo, ki ga predstavniki predložijo na Zboru članov ZDUS (14. člen Pravilnika).

*Zveza društev upokojencev Slovenije
Janez Sušnik, predsednik*

Dne _____

IZJAVA KANDIDATA

za predsednika Zveze društev upokojencev Slovenije v preostalem mandatnem obdobju 2015–2019

Soglašam s kandidaturo in izvolitvijo ZA PREDSEDNIKA ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Ime in priimek _____

Letnica rojstva _____ Izobrazba _____

Vodstvene izkušnje oz. izkušnje s področja _____

Član upokojenske organizacije _____

Naslov bivališča _____ Pošta _____

telefon _____ gsm _____ e-naslov _____

V skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) podajam izjavo, da soglašam, da se moji osebni podatki, zapisani zgoraj, uporabljajo za potrebe informiranja in oglaševanja s strani ZDUS in za delovanje organov Zveze društev upokojencev Slovenije v mandatnem obdobju 2015–2019, za vabila ter druge oblike komunikacije in sodelovanja v okviru pristojnosti Zveze društev upokojencev Slovenije.

V/na _____ Datum _____ Podpis kandidata _____

ORGAN	DEJAVNOST	DATUM
ZBOR ČLANOV ZDUS	Zasedanje 60–90 dni	15. 12. 2016
UO ZDUS	Seja za sklic Zbora članov	11. 11. 2016
KKOZ	Seja in potrditev kandidatov	2. 11. 2016
PZDU	Predložitev kandidatov KKOZ	26. 10. 2016
ZDUS Plus	Objava razpisa v ZDUS Plus	26. 9. 2016

Poziv k javni obravnavi

Spoštovane članice in člani!

Skladno s sklepom Upravnega odbora ZDUS z dne 31. 8. 2016 vas pozivamo k javni obravnavi **predloga sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS**. Spremembe so označene z odebelenim tekstom.

Svoje predloge in dopolnitve pošljite **v roku 60 dni, ki prične teči 1. 9. 2016** na naslov: ZDUS, Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana s pripisom »Statut ZDUS« ali na elektronski naslov: tajnistvo@zdus-zveza.si.

Janez Sušnik, predsednik ZDUS

Osnutek predloga Statuta ZDUS z dne 31. 8. 2016

Zbor članov Zveze društev upokojencev Slovenije, je v skladu z Zakonom o društvih (ZDru-1, Ur. l. RS št. 64/2011) na zasedanju dne sprejel

STATUT ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen

Zveza društev upokojencev Slovenije je **reprezentativno** nacionalno, samostojno, prostovoljno, interesno, nepridobitno in humanitarno združenje upokojencev, organiziranih v društvih upokojencev in **v pokrajinskih zvezah društev upokojencev**, registriranih po Zakonu o društvih.

2. člen

Namen ustanovitve in delovanja Zveze društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: ZDUS) ni pridobivanje dobička. Delovanje ZDUS je javno. Delovanje v ZDUS temelji na enakopravnosti članstva.

3. člen

V tem Statutu uporabljeni izrazi v moški spolni slovnični obliki so nevtralni, torej veljajo za ženske in za moške.

II. PRAVNI STATUS, IME IN SEDEŽ

4. člen

Ime: Zveza društev upokojencev Slovenije.

ZDUS je pravna oseba zasebnega prava.

Sedež ZDUS je v Ljubljani.

Upravni odbor ZDUS je pristojen za spremembo poslovnega naslova sedeža ZDUS.

Skrajšano ime Zveze društev upokojencev Slovenije je: Zveza DUS.

5. člen

ZDUS ima svoj žig, ki je okrogle oblike, premera 3 cm, znotraj dvojnega zunanjega kroga je napis ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE, v sredini pa je v vodoravni legi napis LJUBLJANA. ZDUS ima svoj logotip in prapor, ki ga določi Upravni odbor ZDUS s pravnim aktom.

III. NAMEN IN CILJI DELOVANJA ZDUS

6. člen

V ZDUS se člani prostovoljno združujejo z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, za izboljševanje kakovosti življenja svojih članov, upokojencev in drugih starejših ter za njihovo zastopanje pred državnimi in drugimi organi na ravni države, za izvajanje humanitarne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so v javnem interesu.

ZDUS deluje v duhu socialne države, socialnega partnerstva in dogovora.

7. člen

Cilji ZDUS so:

- uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- izboljšanje gmotnega in socialnega položaja članov, drugih upokojencev in starejših;
- izboljšanje kakovosti življenja članov, drugih upokojencev in starejših v vseh okoljih;
- **razvijanje množičnosti na področju športa, rekreacije in gibalne kulture starejših ter smotrno izrabljanje prostega časa;**
- izboljšanje medgeneracijskega sožitja in solidarnosti;
- preprečevanje družbene izključenosti članov, drugih upokojencev in starejših;
- preprečevanje vseh oblik nasilja in diskriminacije starejših;
- sodelovanje z vsemi organi in organizacijami, ki lahko prispevajo k višji kakovosti življenja starejših ljudi po načelu enakopravnosti vseh članov zveze,
- **aktivno državljanstvo starejših in njihovo vključevanje v vse oblike družbenega dialoga, odločanja in soodločanja, ki naj v čim večji meri izkorišča njihove delovne in življenjske izkušnje ter znanje;**
- spodbujanje medsebojne pomoči starejših;
- **ohranjanje in krepitev zdravja;**
- **promocija zdravja starejših in aktivnosti članov vseh starostnih stopenj in socialnih kategorij;**
- mednarodno povezovanje.

IV. NALOGE ZDUS

8. člen

Za uspešno doseganje namena in ciljev ZDUS so najpomembnejše naslednje naloge:

- Skrb za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja upokojencev v sodelovanju z organizacijami upokojencev in drugimi nevladnimi organizacijami, pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic in interesov ter lajšanje psihosocialnih stisk starejših.
- Sodelovanje **in oblikovanje predlogov** pri izpopolnjevanju in izboljšanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvenega varstva **ter socialnega varstva.**
- Skrb za krepitev zdravja, za zdravo staranje in za staranje v domačem okolju **ter uresničevanje zdravega načina življenja.**
- Skrb za zagotavljanje kakovostne oskrbe in nege na domu ter v institucionalnem varstvu.
- Pridobivanje in organiziranje prostovoljcev ter njihovo izobraževanje in urjenje za prostovoljsko delo pri uresničevanju posebnih programov pomoči starejših za starejše.
- Razvijanje solidarnosti med generacijami in v okviru starejše generacije.
- Zavzemanje za vseživljenjsko učenje starejših.
- Obravnavanje stanovanjske problematike upokojencev in starejših, uveljavljanje novih oblik bivalne kulture starejših, oblikovanje predlogov za njeno reševanje ter za razvoj takšne urbanistične politike, ki bo upoštevala potrebe starejših prebivalcev in njihovo vključevanje v družbeno tkivo mest in naselij.
- Oblikovanje splošnih smernic za rekreacijo, kulturno in športno delovanje upokojencev in starejših ter organiziranje tega delovanja na državni ravni.
- Aktivno poseganje v politično odločanje, **ko gre za strateške usmeritve razvoja družbe, ki imajo neposreden vpliv na socialni položaj starejših.**
- Zavzemanje za ustrezno zastopnost upokojencev in njihovih organizacij v organih odločanja ustanov, ki neposredno ali posredno posegajo v reševanje problematike starejše generacije.
- Skrb za družbeno in politično integracijo, za participacijo, za vključevanje in širjenje dostopa v družbeno življenje, za možnost izbire in za ustrezno blaginjo, za samostojno odločanje in enake možnosti za vse generacije.
- Sodelovanje pri kandidiranju in imenovanje predstavnikov upokojencev v različne organe v skladu s predpisi **in delovanje po načelu enakopravnosti vseh članov zveze.**
- Preprečevanje vseh procesov, ki bi starejše odrivali v socialno in politično osamitev.
- Aktivno nastopanje zoper obnavljanje tiste negativne podobe staranja, ki vsiljuje vtis, da je starejše prebivalstvo breme, ki ne upošteva minulega dela pa tudi ne izjemnih kulturnih in profesionalnih potencialov, katerih nosilci in varuhi so starejši ljudje.
- Skrb za izboljševanje organiziranosti upokojenskih organizacij in njihovo medsebojno sodelovanje.
- **Skrb za ohranjanje naravne in kulturne dediščine.**
- Spodbujanje sodelovanja s sorodnimi organizacijami v državi, zamejstvu in tujini.

9. člen

ZDUS kot humanitarna organizacija v sodelovanju z organizacijami upokojencev opravlja pretežni del svoje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva v interesu ter v korist tako upokojencev kot starejših ljudi. Pri tem opravlja zlasti naslednje naloge:

- Spodbuja solidarnost in humane medsebojne odnose ter razvija različne oblike prostovoljne pomoči in samopomoči v skrbi za ostarele, bolne in onemogle upokojence in starejše.
- Odkriva, spremlja in lajša socialne stiske starejših ljudi.
- Spodbuja zagovorništvo ogroženih posameznikov in družbenih skupin.
- Opozarja in spodbuja javnost ter državne organe za načrtovanje in uresničevanje skupnih programov reševanja socialnih stisk.
- Izvaja druge programe za ohranitev ali izboljšanje socialnega

položaja starejših in s tem kakovosti njihovega življenja. ZDUS poleg nalog iz prvega odstavka tega člena opravlja v javnem interesu tudi naslednje naloge:

- Skrbi za ustvarjanje ozračja občutljivosti družbe kot celote za vse oblike zapostavljanja starejših.
- Spodbuja in organizira kulturno ustvarjalnost starejših.
- Spodbuja in organizira aktivnosti za zdrav slog življenja starejših.
- Skrbi za promocijo zdravja v družbi.
- **Prizadeva si za nadzor civilne družbe nad delom javnih služb, predvsem tistih, ki skrbijo za kvaliteto življenja starejših.**
- **Prizadeva si za izboljšanje bivalnega standarda starejših oseb.**

V. POGOJI IN NAČIN VČLANJEVANJA IN PRENEHANJA ČLANSTVA

10. člen

Člani ZDUS so društva upokojencev, ki so vključena v pokrajinske zveze društev upokojencev Slovenije, in pokrajinske zveze društev upokojencev Slovenije, registrirane po Zakonu o društvih (v nadaljevanju: **člani**).

O včlanitvi v ZDUS odloča najvišji organ kandidata za članstvo v ZDUS.

Član poda pisno vlogo ZDUS, ki ji priloži sklep najvišjega organa, da se želi včlaniti v ZDUS.

Včlanitev članov v ZDUS ugotovi Upravni odbor ZDUS z ugotovitvenim sklepom najpozneje v 60 dneh od prejema pisne vloge.

11. člen

Članstvo preneha:

- z izstopom na podlagi odločitve najvišjega organa člana **ZDUS, pisno izjavo o odstopu se posreduje Upravnemu odboru ZDUS;**
- ko član preneha obstajati, **kar ugotovi Upravni odbor ZDUS;**
- z izključitvijo, če član trikrat zaporedoma ne izpolni svojih obveznosti do ZDUS, o izključitvi pa odloča Zbor članov ZDUS na predlog Upravnega odbora ZDUS.

VI. POKRAJINSKE ZVEZE DRUŠTEV UPKOJENCEV

12. člen

Društva upokojencev ustanovljajo pokrajinske zveze društev upokojencev (v nadaljevanju: PZDU) z namenom zastopanja njihovih interesov na širšem regionalnem območju ter njihovega usklajenega delovanja in učinkovitejšega uresničevanja nalog ZDUS iz 8. in 9. člena tega Statuta v PZDU.

PZDU kot člani ZDUS s svojim stalnim delovanjem zasledujejo in uresničujejo namene, cilje in naloge ZDUS.

ZDUS skrbi za nemoteno delovanje PZDU za dogovorjeni del programa.

VII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI ČLANOV

13. člen

Pravice članov so, da:

- predlagajo svoje predstavnike v organe ZDUS in so lahko izvoljeni ali imenovani vanje;
- so seznanjeni s programom dela in finančno-materialnim poslovanjem ter siceršnjim delovanjem ZDUS;
- aktivno sodelujejo v delu ZDUS in o njem odločajo;
- seznanjajo ZDUS s svojimi problemi in potrebami ter dobijo strokovno pomoč;
- predlagajo ZDUS obravnavo pomembnih vprašanj in sprejem stališč o njih.

Način zastopanja članov v organih ZDUS določa Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

14. člen

Obveznosti članov so, da:

- plačujejo članarino;
- se ravna po Statutu ZDUS ter drugih splošnih aktih in sklepih organov ZDUS;
- sodelujejo pri izvajanju skupno dogovorjenih nalog in prispevajo k uresničevanju ciljev ZDUS;
- varujejo ugled ZDUS.

VIII. UPRAVLJANJE IN ORGANI

15. člen

Člani uresničujejo svoje upravljaljske pravice tako, da sta upoštevani načeli enakosti in sorazmernosti vseh članov ZDUS pri določanju predstavnikov v organe ZDUS.

16. člen

Organi in funkcionarji ZDUS

Organi:

1. Zbor članov ZDUS
2. Upravni odbor ZDUS
4. Nadzorni odbor ZDUS
5. Častno razsodišče ZDUS

Funkcionarji:

1. Predsednik ZDUS
2. Podpredsedniki ZDUS

17. člen

Mandat vseh organov, funkcionarjev in delovnih teles ZDUS je 4 leta. Mandat izvoljenih članov organov in funkcionarjev ZDUS se lahko le enkrat ponovi.

Če se mandat predsedniku ZDUS konča predčasno, pred iztekom štirih let, ne preneha mandat podpredsednikom ZDUS.

Mandat članov organov, funkcionarjev in članov delovnih teles ZDUS preneha:

- s pretekom 4-letne mandatne dobe;
- s pisno izjavo o odstopu, kar ugotovi pristojni organ ZDUS;
- članom delovnih teles ZDUS pa tudi na predlog predlagatelja, člana ZDUS;
- s smrtjo.

Mandat lahko preneha z razrešitvijo, če član:

- hujše krši določila Statuta ZDUS in drugih aktov ZDUS;
- se ne udeležuje več kot 1/3 sej organa, katerega član je;
- s svojim ravnanjem škodi ugledu ZDUS.

O razrešitvi odloča organ ZDUS, ki je predsednika, podpredsednika ali člana organa ZDUS izvolil ali imenoval.

O odstopu predsednika in podpredsednikov ZDUS se na podlagi podane pisne izjave seznanji Zbor članov ZDUS, ki o odstopu sprejme ugotovitveni sklep.

Volitve in nadomestne volitve organov, funkcionarjev in delovnih teles ZDUS ureja Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije.

Zbor članov ZDUS

18. člen

Najvišji organ ZDUS je Zbor članov ZDUS, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki članov ZDUS.

Način volitev predstavnikov v Zbor članov ZDUS določa poseben Pravilnik o volitvah v Zvezi društev upokojencev Slovenije.

Zbor članov ZDUS je lahko reden ali izreden, izvede se lahko v živo ali korespondenčno.

Zbor članov ZDUS je obvezno enkrat letno ob sprejemanju letnega poročila o poslovanju ZDUS.

Zbor članov ZDUS skliče predsednik ZDUS.

Zbor članov ZDUS se lahko skliče tudi na podlagi sklepa Upravnega

odbora ZDUS.

Zbor članov ZDUS lahko kadarkoli skliče tudi najmanj petina vseh članov ZDUS.

Upravni odbor ZDUS mora sklicati izredni Zbor članov ZDUS, če to zahteva Nadzorni odbor ZDUS, ki pa mora v predlogu navesti tudi razlog za sklic in o čem naj Zbor članov ZDUS razpravlja. Če Upravni odbor ZDUS Zbora članov ZDUS ne skliče v roku 30 dni, ga skliče Nadzorni odbor ZDUS, ki je dolžan predložiti dnevni red z ustreznim gradivom. **Če izredni Zbor članov ZDUS skliče Nadzorni odbor ZDUS sam ali najmanj petina vseh članov, je potrebno predložiti dnevni red z ustreznim gradivom v roku 30 dni.**

19. člen

Volitve predstavnikov članov ZDUS v Zbor članov ZDUS se organizacijsko opravijo v okviru PZDU, na podlagi meril, ki jih za vsak volilni Zbor članov ZDUS sprejme Upravni odbor ZDUS, in v skladu z Pravilnikom iz 2. odstavka 13. člena. V skladu z merili vsak predstavnik predstavlja najmanj 5.000 individualnih članov v okviru PZDU.

Aktivno in pasivno volilno pravico imajo člani ZDUS, ki izpolnjujejo svoje obveznosti iz 14. člena.

20. člen

Potek dela na Zboru članov ZDUS se določi s Poslovnikom, ki ga Zbor članov ZDUS sprejme za vsako zasedanje posebej.

21. člen

Zbor članov ZDUS je sklepčen, če sta prisotni najmanj dve tretjini vseh predstavnikov članov ZDUS. Če ob napovedanem času Zbor članov ZDUS ni sklepčen, se začetek zasedanja preloži za 30 minut, sklepčen pa postane takrat, ko je na njem prisotna najmanj polovica predstavnikov.

Odločitve so veljavno sprejete, če je zanje glasovalo najmanj 2/3 prisotnih predstavnikov.

V nujnih primerih lahko Zbor članov ZDUS sprejema odločitve tudi na korespondenčni seji. Za sklic in izvedbo take seje se smiselno uporabljajo določbe tega Statuta. Podrobnejši način izvedbe korespondenčne seje se določi s Poslovnikom o delu organov in delovnih teles Zveze društev upokojencev Slovenije.

22. člen

Predstavnikom Zbora članov ZDUS mora biti gradivo poslano najmanj 30 dni pred zasedanjem hkrati z vabilom, v nujnih primerih pa najmanj 20 dni pred zasedanjem. Upravni odbor ZDUS odloča, ali gre za nujni primer.

23. člen

Na Zbor članov ZDUS se kot gostje praviloma vabijo predstavniki ministrstev, pristojnih za področja, na katerih deluje ZDUS, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d., ter sorodnih nevladnih organizacij.

24. člen

Pristojnosti Zbora članov ZDUS:

- sprejema, spreminja in dopolnjuje Statut ZDUS;
- sprejema poslovnik o delu Zbora članov ZDUS;
- odloča o pritožbah na odločitve organov ZDUS na prvem Zboru članov ZDUS;
- sprejema letno poročilo o poslovanju ZDUS z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida;
- sprejema letni program dela in finančni načrt ZDUS;
- **sprejema pravilnik o delu Vzajemnega posmrtninskega sklada;**
- voli in razrešuje predsednika ZDUS;
- voli in razrešuje podpredsednike ZDUS na predlog predsednika

ZDUS;

- voli in razrešuje člane in namestnike članov Nadzornega odbora ZDUS;
- voli in razrešuje člane in namestnike članov Častnega razsodišča ZDUS;
- **sprejme ugotovitveni sklep o odstopu članov oziroma organov in funkcionarjev ZDUS;**
- odloča o pritožbah zoper sklep Častnega razsodišča ZDUS;
- ustanavlja sklade oziroma različne oblike samopomoči ter odloča o obveznostih članov;
- odloča o pridobivanju in odsvojitvi nepremičnega premoženja;
- odloča o prenehanju ZDUS;
- **odloča o višini članarine, ki jo člani plačujejo ZDUS;**
- **odloča o višini članarine in izplačila posmrtnine Vzajemnega posmrtninskega sklada.**

25. člen

Zbor članov ZDUS lahko na redni ali izredni seji obravnava predlog za predčasno razrešitev predsednika in podpredsednike, če tako predlaga Nadzorni odbor ZDUS ali najmanj petina predstavnikov v Zboru članov ZDUS. Predlagatelji so dolžni navesti razloge in jih posredovati predstavnikom v Zboru članov ZDUS najmanj 20 dni pred zasedanjem.

26. člen

Zapisnik Zbora članov ZDUS podpišejo: predsednik delovnega predsedstva, zapisnikar in dva overitelja zapisnika.

Upravni odbor ZDUS

27. člen

Upravni odbor ZDUS je izvršilni organ Zbora članov ZDUS. Sestavljajo ga predsednik in podpredsedniki ZDUS ter 13 predstavnikov PZDU oziroma njihovih pooblaščenec. Predsednik ZDUS je tudi predsednik Upravnega odbora ZDUS.

Član Upravnega odbora ZDUS ne more biti hkrati član Nadzornega sveta podjetja Delfin hotel ZDUS d.o.o. Izola.

28. člen

Upravni odbor ZDUS se konstituira na prvi seji po volilnem Zboru članov ZDUS in sprejme ugotovitveni sklep o svoji sestavi.

29. člen

Pristojnosti Upravnega odbora ZDUS:

- pripravlja predlog Statuta ZDUS in njegovih sprememb in dopolnitev;
- sprejema ugotovitveni sklep o vključitvi društva upokojencev v ZDUS;
- **razpisuje volitve in nadomestne volitve organov in funkcionarjev ZDUS v skladu z aktom;**
- sprejema pravilnike in druge splošne akte za delovanje ZDUS razen tistih, ki so v pristojnosti Zbora članov ZDUS;
- sprejema splošne akte o urejanju medsebojnih razmerij zaposlenih v ZDUS;
- pripravlja letno poročilo o poslovanju z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida;
- določa nagrado predsedniku in podpredsednikom ZDUS;
- pripravlja predloge programov dela in finančnega načrta ter jih predlaga Zboru članov ZDUS v sprejem;
- predlaga Zboru članov ZDUS višino članarine ZDUS ter članarine in izplačila posmrtnine Vzajemnega posmrtninskega sklada;
- skrbi za finančno in materialno poslovanje ZDUS;
- upravlja s premoženjem in je soodgovoren za zakonitost in smotrnost pri tem upravljanju;
- ustanavlja zavode;
- odloča o izvajalcu finančnega poslovanja;
- odloča o izvajalcih posameznih del, ki izhajajo iz sprejetih projektov

- in programov dela;
- imenuje in razrešuje generalnega sekretarja ZDUS;
- imenuje in razrešuje člane Strokovnega sveta ZDUS kot posvetovalnega organa ZDUS;
- ustanavlja stalna delovna telesa ZDUS ter imenuje in razrešuje njihove člane;
- **imenuje in razrešuje predstavnike upokoјencev v organ upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.o.o., Kapitalske družbe, d.d., ter v druge organe v skladu s predpisi;**
- **imenuje in razrešuje člane Upravnega odbora Vzajemnega posmrtninskega sklada;**
- odloča o članstvu ZDUS v drugih civilnodružbenih in nevladnih organizacijah oziroma skupnostih in o sodelovanju z njimi;
- predstavlja Skupščino Delfin hotela ZDUS d.o.o. Izola in imenuje člane Nadzornega sveta tega hotela;
- podeljuje pohvale in priznanja ZDUS v skladu s Pravilnikom o priznanjih ZDUS;
- poroča Zboru članov ZDUS o svojem delu.

30. člen

Seje Upravnega odbora ZDUS sklicuje predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik ZDUS, ki nadomešča predsednika. Predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik ZDUS, lahko skliče korespondenčno sejo.

Sklic in seja Upravnega odbora ZDUS poteka v skladu s Poslovnikom o delu organov in delovnih teles Zveze društev upokoјencev Slovenije.

Upravni odbor ZDUS je sklepčen, če je na seji navzočih večina članov.

Odločitev je sprejeta, če zanjo glasuje najmanj 2/3 prisotnih članov.

Upravni odbor ZDUS je za svoje delo odgovoren Zboru članov ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS

31. člen

Nadzorni odbor ZDUS sestavljajo 3 člani in 3 namestniki članov.

Nadzorni odbor ZDUS opravlja notranji nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem ZDUS ter zlasti ugotavlja, ali to poslovanje poteka v skladu s predpisi in sklepi organov ZDUS.

Nadzorni odbor ZDUS se konstituira na prvi seji, ko izmed svojih članov izvoli predsednika.

Nadzorni odbor ZDUS samostojno sprejme Poslovnik za svoje delo. Nadzorni odbor ZDUS je sklepčen, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

Predsednik Nadzornega odbora ZDUS je vabljen na vse seje Upravnega odbora ZDUS in Zbora članov ZDUS.

Člani Nadzornega odbora ZDUS ne morejo biti člani Upravnega odbora, Častnega razsodišča in delovnih teles ZDUS ter Nadzornega sveta podjetja Delfin hotela ZDUS, d.o.o., Izola.

Nadzorni odbor ZDUS o svojem delu poroča Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

Častno razsodišče ZDUS

32. člen

Častno razsodišče ZDUS ima tri člane in tri namestnike. Častno razsodišče ZDUS se konstituira na prvi seji, ko izvoli predsednika.

Častno razsodišče ZDUS je sklepčno, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

Člani Častnega razsodišča ZDUS ne morejo biti člani Upravnega odbora, Nadzornega odbora in delovnih teles ZDUS ter Nadzornega sveta podjetja Delfin hotel ZDUS d.o.o. Izola.

33. člen

Častno razsodišče ZDUS obravnava kršitve članov ZDUS ter kršitve članov organov in funkcionarjev ZDUS na podlagi poslovnika o delu,

ki ga sprejme samostojno.

Kršitve so lahko:

- kršitve določb Statuta ZDUS in drugih splošnih aktov ZDUS;
- neizvrševanje sklepov organov ZDUS;
- kršitve splošnih etičnih in moralnih norm, ki škodujejo ugledu ZDUS.

Častno razsodišče ZDUS odloča na podlagi zahteve ali pa po lastni presoji, in sicer predvsem svetovalno.

Častno razsodišče ZDUS praviloma želi s svojim vplivom in posredovanjem doseči, da kršitelj sam spremeni svoje vedenje. Če tega ne more doseči, lahko izreče enega od naslednjih ukrepov:

- opomin;
- javni opomin.

Častno razsodišče ZDUS o izrečenem ukrepu izda obrazložen sklep. Zoper sklep ima prizadeti pravico pritožbe na Zbor članov ZDUS, ki dokončno odloča o ukrepu.

IX. FUNKCIONARJI ZDUS

Predsednik ZDUS

34. člen

Predsednik ZDUS je njen zakoniti zastopnik in opravlja zlasti naslednje naloge:

- predstavlja ZDUS in skrbi za zakonitost njenega dela;
- skrbi za izvrševanje sklepov, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor ZDUS;
- o izvrševanju sklepov iz prejšnje alineje in o svojih ukrepih poroča Zboru članov in Upravnemu odboru ZDUS;
- sklicuje Zbor članov ZDUS;
- sklicuje in vodi seje Upravnega odbora ZDUS;
- zastopa ZDUS v pravnem prometu;
- je odgovorni nosilec priprave predlogov splošnih aktov ZDUS, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor ZDUS;
- Upravnemu odboru ZDUS predlaga ustanovitev ekspertnih skupin in njihovo sestavo ter imenuje začasne delovne skupine;
- predlaga kandidate za podpredsednike ZDUS;
- določi področja dela za podpredsednike ZDUS;
- sklepa pogodbe z izvajalci del z delovnega področja ZDUS v skladu s predpisi in v okviru finančnega načrta.

Predsednik ZDUS je za svoje delo odgovoren Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

Poleg predsednika ima ZDUS še drugega zakonitega zastopnika, to je eden od podpredsednikov ZDUS, z enakimi pooblastili, kot jih ima predsednik ZDUS, in je vpisan v register. Upravni odbor ZDUS na predlog predsednika ZDUS določi, kateri od podpredsednikov je drugi samostojni zakoniti zastopnik ZDUS.

Podpredsedniki ZDUS

35. člen

ZDUS ima največ tri podpredsednike, ki imajo naslednje naloge:

- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika ZDUS zastopajo ZDUS;
- vodijo in organizirajo ter usklajujejo delovni proces svojih področij dela z drugimi področji;
- pripravljajo predloge letnih delovnih načrtov in programov razvoja področij dela, ki jih vodijo, ter poročila o njihovem izvrševanju in rezultatih poslovanja področja;
- sodelujejo pri pripravljanju splošnih aktov ZDUS;
- skrbijo za izvrševanje sklepov Zbora članov in Upravnega odbora ZDUS, ki se nanašajo na njihova področja;
- usmerjajo in usklajujejo delo delovnih teles, ki delujejo na področjih dela, ki jih vodijo;
- skrbijo za stike z upokoјenskimi organizacijami.

X. STROKOVNI SVET ZDUS

36. člen

Strokovni svet ZDUS je posvetovalni organ Zbora članov in Upravnega odbora ZDUS za izvajanje nalog ZDUS s področja humanitarne dejavnosti. Strokovni svet ZDUS kot posvetovalni organ daje mnenje k programom s področja humanitarne dejavnosti, jih spremlja in strokovno vodi. Strokovni svet ZDUS sestavljajo strokovnjaki s ključnih področij delovanja ZDUS v skladu s cilji in nalogami, opredeljenimi v tem Statutu in 17. členu Zakona o humanitarnih organizacijah.

Pri delu Strokovnega sveta ZDUS lahko sodelujejo tudi zunanji sodelavci, strokovnjaki za posamezna področja. Delo Strokovnega sveta ZDUS ureja poslovnik. O svojem delu Strokovni svet ZDUS poroča Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

XI. DELOVNA TELESA ZDUS

Komisije ZDUS

37. člen

Komisije ZDUS so stalna delovna telesa za temeljna delovna področja delovanja ZDUS.

Komisije ZDUS proučujejo problematiko in Upravnemu odboru ZDUS predlagajo stališča in rešitve.

Upravni odbor ZDUS s sklepom ustanavlja komisije za posamezna področja. S sklepom določi njihove naloge in število članov. Komisije ZDUS praviloma štejejo do sedem članov, glede na zahtevnost oziroma specifičnost področja delovanja se lahko njihovo število poveča za dva člana.

Upravni odbor ZDUS na predlog predsednika ZDUS ustanavlja ekspertne skupine.

Upravni odbor ZDUS na svoji prvi seji po izvolitvi imenuje Komisijo za kadrovske, organizacijske in statutarne zadeve, ki vodi vse kadrovske postopke za ZDUS in v imenu ZDUS.

XII. PREMOŽENJE TER MATERIALNO IN FINANČNO POSLOVANJE

38. člen

Premoženje ZDUS sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih pridobi:

- s članarino;
- z darili in volili;
- s prispevki donatorjev;
- iz javnih sredstev;
- z udeležbo v dobičku premičnega in nepremičnega premoženja;
- z upravljanjem dejavnosti ZDUS in
- iz drugih virov.

Premoženje ZDUS sestavljajo tudi njene nepremične in premične stvari ter materialne pravice.

ZDUS je lastnik Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola.

39. člen

Če ZDUS pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za uresničevanje svojega namena in ciljev oz. za opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene s tem statutom. Presežek se prenese v finančni plan za naslednje leto. ZDUS ne sme deliti svojega premoženja članom. Vsaka delitev premoženja ZDUS med njene člane je nična.

40. člen

Sredstva, ki jih ZDUS namensko pridobiva za izvajanje projektov in programov, mora voditi in izkazovati ločeno od drugih sredstev, namenjenih za njeno redno poslovanje.

Del sredstev ZDUS se z letnim finančnim načrtom nameni za delovanje PZDU. Pri tem se kot odločilni kriterij upoštevata število članov s plačano članarino ZDUS.

Za izvajanje projektov, za katera ZDUS pridobi finančna sredstva

na podlagi javnih razpisov in izvedbo projekta prenese na PZDU ali upokojensko organizacijo, se skladno z obsegom projekta prenese tudi ustrezen del finančnih sredstev. Med ZDUS in izvajalcem projekta se sklene pogodba.

ZDUS razpolaga s finančnimi sredstvi za njeno redno poslovanje v skladu z letnim programom dela in finančnim planom, ki ju sprejme Zbor članov ZDUS.

41. člen

Finančno poslovanje ZDUS mora biti organizirano in vodeno tako, da je dostopno javnemu nadzoru in da lahko dobijo vpogled v poslovanje vsi člani ZDUS.

Predsednik ZDUS je odredbodajalec in z računovodjo podpisuje listine finančne narave. Ob zadržanosti predsednika ZDUS je odredbodajalec pooblaščen podpredsednik ZDUS iz 3. odstavka 34. člena tega Statuta.

42. člen

ZDUS mora zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na podlagi podatkov finančnega knjigovodstva, ki se izkazujejo z računovodskim standardom za društva in po sistemu dvostavnega knjigovodstva.

43. člen

Delo prostovoljcev v ZDUS je praviloma častno in brezplačno. Kadar za posameznega člana obseg dela pomeni večjo obremenitev in če to delo redno opravlja v vnaprej določenem času, se tako delo lahko posebej nagraduje v skladu s pravilnikom o nagrajevanju, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIII. VZAJEMNI POSMRTNINSKI SKLAD

44. člen

Na pobudo društev upokojencev je bil pri ZDUS ustanovljen Sklad Vzajemne samopomoči. Akt o njegovi ustanovitvi je sprejel najvišji organ ZDUS. Ta sklad v bodoče deluje kot Vzajemni posmrtninski sklad (v nadaljevanju: VPS).

V VPS so lahko njegovi člani le člani društev upokojencev. Organizacijo in poslovanje sklada VPS ureja poseben pravilnik, ki ga sprejme Zbor članov ZDUS na predlog Upravnega odbora sklada VPS.

Za zakonito in gospodarno poslovanje VPS skrbi Upravni odbor VPS. Upravni odbor VPS o svojem delu poroča Upravnemu odboru in Zboru članov ZDUS.

Za VPS opravlja strokovne in administrativne naloge strokovna služba ZDUS.

Sklep o ukinitvi VPS sprejme Zbor članov ZDUS.

XIV. PRIDOBITNA DEJAVNOST

45. člen

ZDUS lahko opravlja naslednje pridobitne dejavnosti za uresničevanje namena in ciljev:

- **C18.200 Razmnoževanje posnetih nosilcev zapisa**
- **I55.100 Dejavnosti hotelov in podobnih nastanitvenih obratov**
- **I55.201 Počitniški domovi in letovišča**
- **J58.110 Izdajanje knjig**
- **J58.130 Izdajanje časopisov**
- **J58.190 Drugo založništvo**
- **J63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti**
- **J63.120 Obratovanje spletnih portalov**
- **K64.300 Dejavnost skrbniških in drugih skladov ter podobnih finančnih subjektov**
- **M73.110 Dejavnost oglaševalskih agencij**
- **N82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj**
- **Q88.991 Dejavnost humanitarnih in dobrodelnih organizacij**

- **R90.020 Spremljajoče dejavnosti z umetniško uprizoritvijo**
- **R90.030 Umetniško ustvarjanje**
- **R92.002 Prirejanje iger na srečo, razen v igralnicah**
- **R93.190 Druge športne dejavnosti**
- **R93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas**

Pridobitne dejavnosti iz 1. odstavka tega člena so povezane z namenom in cilji ZDUS, izvajajo se kot dopolnilna dejavnost njeni nepridobitni dejavnosti.

XV. ODGOVORNOST

46. člen

ZDUS odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem. Ne glede na prvi odstavek tega člena za obveznosti ZDUS odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem tudi njegove odgovorne osebe v skladu z Zakonom o društvih.

XVI. STROKOVNA SLUŽBA ZDUS

47. člen

Strokovna služba ZDUS zagotavlja strokovne, organizacijske in administrativne naloge za izvajanje vseh dejavnosti ZDUS.

Strokovno službo ZDUS vodi generalni sekretar.

Uspešno in kvalitetno delo strokovne službe ZDUS terja, da so v strokovni službi ZDUS praviloma zaposleni delavci v rednem delovnem razmerju.

Poleg delavcev, ki so v rednem delovnem razmerju, lahko delajo tudi pogodbeni delavci, v skladu s predpisi, in prostovoljci.

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v strokovni službi ZDUS sprejme Upravni odbor ZDUS na predlog generalnega sekretarja.

48. člen

Generalni sekretar:

- **organizira in vodi delo strokovne službe ZDUS;**
- **skrbi za zakonitost dela strokovne službe ZDUS;**
- **skrbi za pripravo gradiv, potrebnih za delovanje organov in delovnih teles ZDUS;**
- **je upravljavalec osebnih podatkov, ki jih vodi ZDUS;**
- **skrbi za vodenje in varnost arhiva ZDUS;**
- **skrbi za sodelovanje s člani ZDUS ter jim zagotavlja in daje strokovne smernice.**

XVII. JAVNOST DELA IN OBVEŠČANJE

49. člen

Delo ZDUS in njenih organov je javno.

ZDUS obvešča svoje člane:

- s pravico vpogleda članov v zapisnike organov ZDUS, ki so javni;
- preko svojega glasila in spletne strani ZDUS;
- preko sredstev javnega obveščanja.

ZDUS obvešča članstvo in javnost o svojem delu tako, da na seje vabi predstavnike sredstev javnega obveščanja ter drugih zainteresiranih organov in organizacij, da organizira okrogle mize, delavnice, posvetovanja, tematske konference in tribune ter druge participativne oblike javnega dialoga.

Javnost dela zagotavlja in je zanjo odgovoren predsednik ZDUS in generalni sekretar.

XVIII. PRIZNANJA ZDUS

50. člen

Priznanja ZDUS so:

- pisno priznanje ZDUS;
- mala plaketa ZDUS;
- velika plaketa ZDUS;

– naziv in listina častni član ZDUS;

– posebna priznanja ZDUS.

Naziv častnega člana ZDUS je najvišje priznanje, ki ga podeli ZDUS posamezniku za izredno uspešno delo in bistveni prispevek k razvoju in uveljavljanju ZDUS. Naziv častnega člana ZDUS podeljuje Zbor članov ZDUS na predlog Upravnega odbora ZDUS, odločitev pa sprejema z 2/3 večino.

ZDUS podeljuje priznanja posameznikom in organizacijam za dolgoletno aktivno delo in sodelovanje pri uresničevanju nalog upokojenskih organizacij.

Merila, postopek in organ odločanja za priznanja ZDUS ureja Pravilnik o priznanjih ZDUS, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIX. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TEMELJNEGA AKTA

51. člen

Spremembe in dopolnitve Statuta ZDUS lahko predlagajo člani ZDUS ali organi ZDUS.

O vsakem predlogu sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS se seznanijo pristojna komisija, ki jo imenuje Upravni odbor ZDUS in ga s svojim mnenjem predloži v obravnavo Upravnemu odboru ZDUS. Upravni odbor ZDUS obvezno določi predlog sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS in ga predloži v obravnavo upokojenskim organizacijam najmanj 30 dni pred odločanjem Zbora članov ZDUS.

Pravočasno prispеле pripombe obravnava Upravni odbor ZDUS in določi predlog sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS, ki jih predloži v sprejem Zboru članov ZDUS.

Spremembe in dopolnitve Statuta ZDUS začnejo veljati naslednji dan, ko jih je sprejel Zbor članov ZDUS, uporabljajo pa se z dnem, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve potrdi, da so v skladu z Zakonom o društvih.

XX. PRENEHANJE ZDUS IN RAZPOLAGANJE S PREMOŽENJEM V PRIMERU PRENEHANJA

52. člen

ZDUS preneha z delovanjem po sklepu Zbora članov ZDUS, če se ugotovi, da ni več potrebe ali možnosti za njeno nadaljnje delovanje in če sta za tak sklep glasovali najmanj dve tretjini članov.

ZDUS lahko preneha tudi po samem zakonu.

Če Zbor članov ZDUS ne sklene drugače, preidejo pravice in obveznosti ZDUS ob njenem prenehanju na člane ZDUS, in sicer sorazmerno glede na število članov v času prenehanja.

XXI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

53. člen

DU, aktivni in klubi, ki do sedaj niso bili vključeni v nobeno izmed PZDU, se lahko na podlagi tega Statuta v roku enega leta prostovoljno vključijo v PZDU, na območju katere so registrirani, ali v katero izmed drugih PZDU.

54. člen

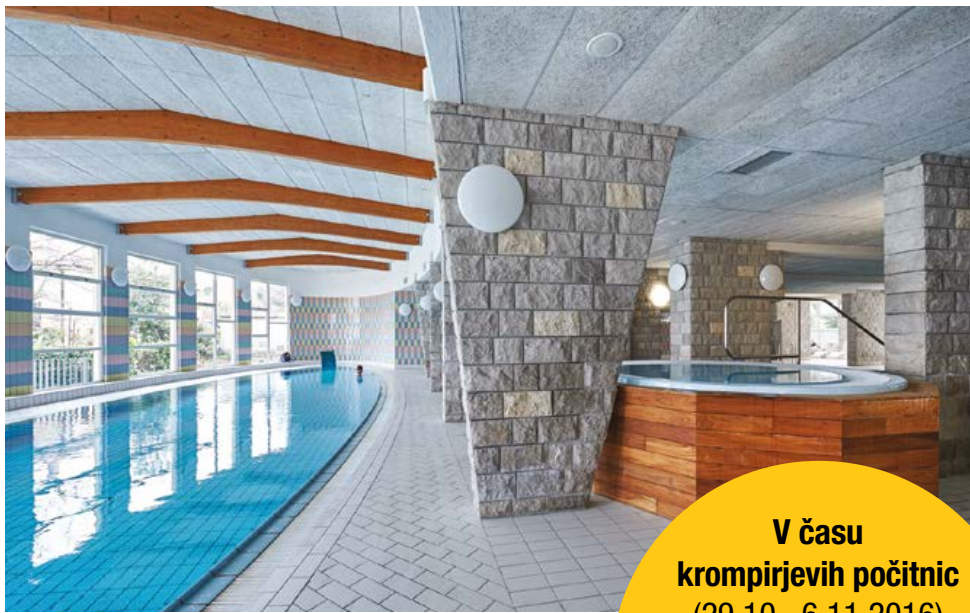
Za razlago določb tega Statuta v zvezi z njihovo uporabo je pristojen Upravni odbor ZDUS. V primeru spora sprejme avtentično razlago Zbor članov ZDUS.

55. člen

Določbe tega Statuta začnejo veljati naslednji dan, ko jih je sprejel Zbor članov ZDUS, uporabljajo pa se, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve ugotovi in potrdi, da so v skladu z Zakonom o društvih.

S sprejetjem tega Statuta preneha veljati dosedanji Statut ZDUS z dne 30. 9. 2008.

Janez Sušnik,
predsednik ZDUS

**V času
krompirjevih počitnic
(29.10.–6.11.2016)
en otrok do vključno
12. leta v sobi z dvema
odraslima osebama
biva brezplačno!**

**Za krompirjeve
počitnice na morje!**
Pridružite se nam
v hotelu *Delfin v Izoli*.

**Upokojenci, ki so člani društva,
kluba ali aktiva upokojencev imajo
10% popust na penzijske storitve.**

Kneippov vrt

NOVOST
2015:
KNEIPPOV VRT
NA 1500 m²

Delfinfest

22.10.—29.10.2016

Dogodek, ki ga ne smete zamuditi!

Že tretjič zapovrstjo bomo v hotelu Delfin poskrbeli za pester kulturni program, ugodno ponudbo piv in odlično zabavo z različnimi glasbenimi izvajalci.

Na krompirjeve počitnice z babico in dedkom!

KROMPIRJEV PAKET

OD 29.10. DO 6.11.2016 3x polpenzion 5x polpenzion 7x polpenzion

Upokojenci **111 €** **185 €** **259 €**

Ostali gostje **126 €** **210 €** **294 €**

Cene veljajo na osebo v dvoposteljni sobi za izbran paket.

Doplačila na osebo na dan: Polni penzion 5 €, enoposteljna soba 11 €, turistična taksa 1,27 €.

	7x polpenzion	7x polni penzion
Upokojenci	277 €	312 €
Ostali gostje	312 €	347 €

Cena velja na osebo v dvoposteljni sobi.
Popusti in doplačila po rednem ceniku.

D
delfin ★★★
HOTEL

T 05 660 74 00
rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

Naložbeno življenjsko zavarovanje Fleks za starejše

Prilagodljivo, prav za po petdesetem

Varčevanje

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Testiranja in zaključek projekta iCarer

Projekt iCarer se ukvarja z razvojem IKT platforme oziroma tako imenovanega »virtualnega oskrbovalca«, ki neformalnim oskrbovalcem nudi podporo pri zmanjševanju stresa, ki ga preživljajo, pripomore k izboljšanju kakovosti oskrbe, ki jo izvajajo, in izboljšuje kakovost njihovega življenja. Namenjena je neformalnim oskrbovalcem, ki živijo s starejšim odraslim s kognitivnimi motnjami katere koli stopnje (od blagih do hujših), in oskrbovalcem, ki živijo ločeno od oskrbovancev, a jim periodično nudijo oskrbo in potrebujejo podporo za izboljšanje kakovosti oskrbe.

Sredi septembra 2015 je ZDUS zaključil zahteven dvoletni evropski projekt iCarer, o katerem nismo veliko pisali v zadnjih številkah ZDUS Plus, predvsem zato, ker smo se spopadali z zahtevnimi strokovnimi znanji in težavnim partnerstvom, v katerem se je ZDUS, zahvaljujoč vodji projekta Jožetu Gašperšiču, izkazal kot najresnejši in najbolj kredibilen partner. Teško je z besedami opisati ves napor in trud vodje, upokojenega strokovnjaka, univ. dipl. inž. tehnične fizike, med drugim tudi člana Strokovnega sveta ZDUS za področje znanosti in informatike, od katerega sem se sama veliko naučila, z gotovostjo pa lahko trdim, da so se ogromno naučili tudi tuji partnerji.

Zahteven strokovni del projekta se je v zaključku prevesil v praktični del, to je testiranje nastalega izdelka. Ravno tu se je moral ZDUS najbolj izkazati, saj je v takšne razvojno-raziskovalne projekte vabljen kot predstavnik končnih uporabnikov, to je vas, članov, ki bi preizkusili oziroma testirali to platformo. Pridobivanje starejših in njihovih neformalnih oskrbovalcev, ki bi bili pripravljene sodelovati v testiranjih, je bilo zelo zahtevno. Teško je bilo najti člane, ki bi dovolili, da se na njihovih domovih namestijo senzorji in da se aktivno vključijo v nekajtedenska testiranja. Večina ne vidi prednosti sodelovanja in koristi ali pa jih je strah pred neznanim. Projekti IKT, v katerih sodeluje ZDUS, so predvsem raziskovalno naravnani in čeprav pri večini med projektom in po njegovem zaključku ni oprijemljivih, neposrednih in takojšnjih učinkov, se moramo zavedati, da je **prispevek starejših v obliki sodelovanja pri testiranjih nujen**. To je tako, kot da bi začeli prodajati izdelek za starejše, pri njegovem nastajanju pa ne bi upoštevali potreb ciljne skupine ali jo vprašali za mnenje.

Po več neuspešnih poskusih smo se povezali z zunanjimi sodelavci, agencijo za organizacijo pomoči na domu ProDomi, pomagali pa so nam tudi vodje drugih vsebinsko podobnih ZDUS-ovih evropskih projektov. V začetku leta smo pri prvih uporabnikih (starejši odrasli in neformalni oskrbovalec) opravili poskusno testiranje, ki je zajemalo namestitve senzorjev gibanja na njihovem domu (v kuhinji, dnevni sobi, spalnici in kopalnici) ter senzor zasedenosti postelje s posteljnimi vložkom. Opremo je priskrbel

angleški partner Tunstall. Glavna testiranja pri 10 uporabnikih smo opravili v obdobju od marca do septembra. Pri slednjih so uporabniki prejeli tudi tablični računalnik, preko katerega so neformalni oskrbovalci dostopali do iCarer platforme. S senzorji smo spremljali obremenjenost, kakovost življenja ter morebitne občutke tesnobe in depresije, s katerimi se soočajo neformalni oskrbovalci. Pri starejših, ki potrebujejo nego, smo sledili stopnji samostojnosti in kakovosti življenja. Uporabnike so na prvem in zaključnem obisku obiskali: prostovoljec Kristijan Zimaj, študent Visoke zdravstvene šole Celje, ki je opravil začetno in končno

zdravstveno oceno pri starejšem odraslem in neformalnem oskrbovalcu, Robert Vurušič, dipl. inž. računalništva, ki je poskrbel za tehnični del (namestitve senzorjev), in vodja Jože Gašperšič, ki je uporabnikom pojasnil delovanje sistema iCarer. Vsak neformalni oskrbovalec je ob obisku prejel tudi iCarer priročnik, ki na poljuden način pojasnjuje uporabo sistema iCarer. Nato so bili neformalni oskrbovalci prepuščeni sami sebi, od njihove aktivnosti in zanimanja za delovanje in koristi uporabe sistema pa bo odvisen tudi končni rezultat.

iCarer je bil oblikovan, da bi obremenitev neformalnih oskrbovalcev zmanjšali, njihove aktivnosti oskrbe starejših pa izboljšali, kar bi posledično izboljšalo tudi kakovost življenja tako oskrbovalcev kot starejših oseb. Kaj smo torej dosegli s testiranjem? Želeli smo slišati predvsem odgovore na vprašanja: ali je bil sistem enostaven za uporabo, ali je pravilno deloval, je bilo kaj motečega, ali je možno kaj izboljšati, je bilo kaj neuporabnega. Od naših uporabnikov, ki so v projektu sodelovali kot prostovoljci, želimo izvedeti vtise o koristnosti in uporabnosti. Vsem sodelujočim prostovoljcem se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje, predvsem pa za prispevek pri soustvarjanju sistema, ki bo morda prihodnjim generacijam izboljšal kakovost življenja.

Projekt je sofinanciralo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2014–2016).

Dijana Lukić za iCarer skupino

BOSCH

Tehnika za življenje

Barvni svet MUM5.

Novi kuhinjski aparati Bosch MUM5
CreationLine v živahnih barvah.

www.bosch-home.si

/BoschHomeSlovenija

* Na sliki model MUM58K20.

Časopisna hiša Delo je s prilogo Super 50 pobudnik izbora najtoplejših domov starejših. Iščemo dobre, inovativne prakse domov, ki vplivajo na boljše počutje uporabnikov, njihovih svojcev in zaposlenih ter v svoje delovanje vključujejo širšo okolico.

NAJTOPLEJŠI DOMOVI STAREJŠIH

Delo projekt izvaja v sodelovanju z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Skupnostjo socialnih zavodov Slovenije. Izbor temelji na delu strokovne komisije, ki je opredelila kriterije, pozvala domove k prijavi, te pa temeljito preučila. Jeseni bo komisija podala jagodni izbor domov, ki si po njenem mnenju zaslužijo naziv najtoplejši dom starejših. Izbrani domovi bodo predstavljeni v **novembrski številki Super 50, ki bo 7. novembra** izšla v Delu in Slovenskih novicah.

Glasujte tudi vi

K sodelovanju pa pozivamo tudi vas, bralke in bralci. Glasujte za najtoplejši dom starejših, ki vas je najbolj navdušil. Pišite nam o svojih izkušnjah, o tem, kateri dom za vas pomeni toplino in domačnost, ki ju iščemo. Izpolnite glasovnico in jo pošljite na naš naslov. Vaše glasove bomo sešteli in v posebni kategoriji novembra predstavili domove, ki so najtoplejši po vašem mnenju. Pošljite nam spodnji kupon ali pa izpolnite spletno glasovnico na povezavi **promo.delo.si/domovi**, kjer najdete tudi več o projektu.

Delo d.o.o., Dunajska 5, Ljubljana

GLASOVNICA

GLASUJEM ZA DOM STAREJŠIH

Ime doma _____

Na kratko opišite, zakaj vas izbrani dom navdušuje:

VAŠI PODATKI

Ime in priimek _____ Datum rojstva _____

Naslov _____

Poštna številka in kraj _____

E-naslov _____ Telefon _____

S podpisom dovoljujem, da Delo d.o.o. hrani in uporablja moje podatke v trženjske namene.

Podpis _____ V/Na, dne _____

NAJTOPLEJŠI
DOMOVI STAREJŠIH

NAGRADE

Vsi, ki boste poslali v celoti izpolnjeno glasovnico, se boste uvrstili v nagradno žrebanje, v katerem bomo podelili **20 praktičnih nagrad**. Izpolnjeno glasovnico pošljite na naslov: Delo d.o.o., Marketing, Dunajska 5, 1509 Ljubljana, s pripisom Domovi. Lahko jo izpolnite tudi na spletni strani **promo.delo.si/domovi**, kjer najdete seznam vseh domov, objavljen v septembrski prilogi Super 50.

**SUPER
50**

S podpisom tega kupona dovoljujem, da Delo d.o.o. posreduje osebne podatke uporabnika in shranjuje skladno z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1). Udeleženec dovoljuje, da Delo d.o.o. navedene osebne podatke obdeluje v svojih zbirkah ter jih uporablja za statistično obdelavo, segmentacijo kupcev, obdelavo preteklega nakupnega vedenja, izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, obveščanje kupcev o morebitnih napakah na izdelkih, pošiljanje ponudb, oglaševanja, revij, vabil na dogodke organizatorja in partnerskih podjetij organizatorja ter za telefonsko, pisno in elektronsko anketairanje ter zbiranje naročil oziroma da posredovane podatke uporablja za neposredno trženje. Navedene osebne podatke lahko Delo d.o.o. hrani in obdeluje do pisnega preklica privolitve udeleženca. Na podlagi 73. člena ZVOP-1 lahko posameznik kadar koli zahteva popravek ali izbris podatkov, in sicer pisno na naslov: Delo d.o.o., Dunajska 5, Ljubljana. Udeležencu pripadajo vse pravice skladno z ZVOP-1 in Zakonom o varstvu potrošnikov (ZVPot).

16. FESTIVAL ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Cankarjev dom, Ljubljana
28. do 30. september 2016
od 9. do 18. ure
www.f3zo.si

VSTOP PROST!

Vsi smo ena generacija!

FESTIVAL ZA *tretje* ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

**Več kot
160**
razstavljalcev

Izobraževalni
in strokovni
program

**Sejemski
popusti**

NOVO!
Park
alternativnih
načinov
zdravljenja

Bogat
kulturni in
spremljevalni
program

Slavnostna
akademija ob
70-letnici
ZDUS

Nasveti in
meritve za
zdrav
življenjski
slog

Medgeneracijsko
ustvarjanje

gorenje
Life Simplified

**DARILO
OB
NAKUPU.**

ZA MIREN SPANEC.

**Akcija velja
od 01. 09. do 30. 11. 2016**

gorenje.si

Z nakupom izbranega modela pralnega ali sušilnega stroja Gorenje do odeje in vzglavnika Odeje Škofja Loka.

Srečanje članov ZDU Slovenskih goric

Zveza društev upokojencev Slovenskih goric je 9. julija skupaj z DU Benedikt in Občino Benedikt organizirala tradicionalno, že 20. srečanje upokojenk in upokojencev. Okrog 500 se nas je zbralo v središču Benedikta, med udeleženci so bili tudi upokojenke in upokojenci iz pobratenih društev.

Pridružili so se nam častna predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak, častna podpredsednica ZDUS Slavica Golob, predsednica PZDU Murska Sobota Viola Bertalanič, predsednica MDI Lenart Emica Šuman ter župani občin Upravne enote Lenart Milan Gumzar, Janez Kramberger, Marjan Žmavc, Darko Fras in Peter Škrlec.

Na prireditvi, ki jo je vodila Saša Lorenčič, so praporščaki vseh sedmih DU ob spremljavi pihalnega orkestra MO Lenart opravili mimohod, sledil je pozdrav predsednika ZDU Slovenskih goric, nato pa so v kulturnem programu nastopile pevke ljudskih pesmi Žitni klas KD Benedikt, na harmoniko je zaigrala učenka iz Benedikta, Marija Rajter pa je prebrala svoji pesmi.

Zbrane so pozdravili Milan Gumzar, častna podpredsednica ZDUS Slavica Golob in predsednica PPZ DU Murska Sobota Viola Bertalanič.

Po kosilu, ki ga je pripravilo gostinstvo PRIVILEGIJ d.o.o. Nine Lekežič iz Benedikta, je za prijetno razpoloženje s plesno glasbo

poskrbel ONE BAND Marjan Farasin iz Benedikta. DU Benedikt pa je pripravilo tudi bogat srečelov s 600 dobitki. Zahvala za uspešno 20. srečanje gre Občini Benedikt, DU Benedikt in predsednikom društev v zvezi. Nasvidenje na 21. srečanju prihodnje leto, verjetno v Občini Sveta Trojica.

Stanko Cartl

Veteranski orkester v Schladmingu

MID EUROPE je največja evropska glasbena prireditev s poudarkom na godbeništvu. Z leti je Schladming pridobil status kraja, v katerem se srečujejo mednarodni glasbeni strokovnjaki in ljubitelji z vsega sveta in kjer nastopajo vrhunske glasbene skupine. V okviru festivala potekajo različni koncerti (na koncertnem odru, na odrih po Schladmingu, na snežnem stadionu šov godbeništvu v gibanju), seminarji, pogovori in mednarodni mladinski pihalni orkester. Letos je bil v Schladmingu 15. julija slovenski dan. Predstavljeno je bilo slovensko godbeništvu: veteransko gibanje v slovenskem godbeništvu, pihalna orkestra, ki delujeta na koncertni težavnostni stopnji, in najboljša slovenska godba, ki izvaja figurativno godbeništvu v gibanju.

Več kot stoletna tradicija slovenskih godb kaže, da so v njih igrale številne generacije godbenikov. Mnoge je glasba spremljala vse življenje, ne glede na to, ali so se z njo ukvarjali poklicno ali ljubiteljsko. Močno veselje do glasbe in še posebej do godbe ter prav tako močna potreba po druženju sta mnoge začeli povezovati v veteranske godbe. Za mednarodno uveljavitev slovenskega seniorskega godbeništvu so se veteranske godbe odločile iz članov vseh sedmih veteranskih godb sestaviti skupni orkester. Krstni nastop je imel pod nazivom **Združeni slovenski veteranski orkester** na 10. jubilejnem festivalu veteranskih godb 9. julija v Laškem. Teden kasneje se je predsta-

vil v avstrijskem Schladmingu na mednarodnem srečanju pihalnih orkestru MID EUROPE. Koncertni program so pod vodstvom dirigenta Ervina Hartmana izvedli v novi kongresni (koncertni) dvorani. V enournem koncertnem programu so predstavili dela slovenskih skladateljev Emila Glavnika, Vinka Štrucla, Janka Gregorca, Vilka in Slavka Avsenika, Ervina Hartmana st., Draga Lorbka in J. F. Wagnerja.

Gostje v kongresni dvorani, med njimi ugledni glasbeniki iz Evrope, so nastop slovenskega seniorskega orkestra z izključno slovenskim programom ocenili strokovno zelo ugodno. Za koncert v Schladmingu so se godbenice in godbeniki skrbno pripravljali doma ter na treh skupnih vajah. Splačalo se je: rodil se je nov orkester, začele so se nove možnosti druženja in nastopanja, okrepile so se prijateljske vezi, poglobil se je vedrejši pogled na jutri!

V Schladmingu so v okviru »Slovenskega dne« nastopili še Papirniški pihalni orkester Vevče, Godba Cerknica in Laška pihalna godba.

Milan Pavliha

Mirko Lebarič

(1929–2016)

6. avgusta smo se na pokopališču v Mali nedelji poslovili od Mirka LEBARIČA, dolgoletnega predsednika DU Ljutomer, ustanovitelja in predsednika Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev Murska Sobota, dolgoletnega člana Upravnega odbora pri Zvezi društev upokojencev Slovenije, srčnega prostovoljca za upokojence ter čutnega človeka za vse ljudi.

Po upokojitvi je prevzel vodenje Društva upokojencev Ljutomer, ki ga je vodil 16 let, dva mandata je bil tudi član Občinskega sveta Občine Ljutomer. Prizadeval si je za izgradnjo doma starejših in oskrbovanih stanovanj v Ljutomeru. Kot predsednik društva je ustvaril stik s članstvom, tako da je zelo dobro poznal njihovo socialno stanje. Gradil je medsebojno sosedsko pomoč, prostovoljstvo in številne društvene dejavnosti, bil je pobudnik ustanovitve Koordinacijskega odbora za varstvo starejših oseb.

V letu 2002 je bil Mirko glavni pobudnik ustanovitve Pomurske pokrajinske zveze društev upokojencev Murska Sobota, ki sta ji postavila temelje skupaj s takratnim predsednikom DU Murska Sobota Jožetom Vildom. Temeljni akt o njeni ustanovitvi je na skupščini 11. 4. 2003 sprejelo 31 društev upokojencev v regiji. Ustanovitelj in zastopnik je postal Mirko Lebarič, ki je zvezo vodil od leta 2003 do sredine leta 2015. Pod njegovim vodstvom so v pokrajini nastali in se razvijali različni projekti na področju kulture, športa in predvsem socialnega varstva. Kot pokrajinski koordinator v programu Starejši za starejše je pomagal pri uveljavitvi programa v Sloveniji in naši regiji ter skupaj s svojimi prostovoljkami pomagal mnogim starejšim pomoči potrebnim občanom. Delo v tem programu se je v regiji začelo že leta 2004, ves čas je verjel v program, ga nadgrajeval in vanj vključeval nova društva. Poskrbel je za usposabljanje novih prostovoljk, ki še danes uspešno skrbijo za starejše na terenu.

Pri svojem delu je poudarjal pomen aktivnega državljanstva, s predlogi in pripombami pa sodeloval pri sprejemanju zakonodaje s področja starejših na področju zdravstva, pokojninskega zavarovanja in drugih predpisov. Razvil je sodelovanje s pomurskimi poslanci in ustanovil ekspertno skupino. Vrsto let je pripravljaj srečanja upokojencev in prostovoljcev Pomurja. Znal je najti stik z lokalnimi skupnostmi, izvajalci s področja sociale in zdravstva ter z vsemi drugimi.

Od leta 1991 je bil aktiven član Upravnega odbora ZDUS, sodeloval je pri vrsti aktivnosti naše organizacije, ki letos praznuje 70 let obstoja. Zelo pomembno je, da ZDUS opozarja na pravice starejših, se vključuje v obravnavo zakonodaje s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstva, socialnega varstva, prav tako so pomembni projekti za izboljšanje pogojev

bivanja in življenja ter oskrbe starejših. Področje oskrbe starejših na domu namreč ni urejeno, kot bi moralo biti, in prav tu opravljajo pomembno nalogo starejši prostovoljci, ki pomagajo pomoči potrebnim starejšim. Mirko je vedno poudarjal, da se o upokojenih ne sme govoriti in odločati brez njih in da lahko veliko doprinejejo s svojimi bogatimi izkušnjami. Upokojencem je treba dati, kar so s svojim minulim delom zaslužili, in predvsem poskrbeti, da lahko v starosti preživijo. Kljub svojemu delu je vedno našel čas za pogovor s slehernim od naših upokojencev in s svojo ustno harmoniko poskrbel za dobro voljo na upokojenskih prireditvah. Bil je velik človek z močnim občutkom za starejše in soljudi nasploh.

Mirko, hvala za vsako lepo besedo, za vsak nasvet ter za vsako pomoč funkcionarjem v društvih in vsem upokojencem. Hvala za uspešno vodenje pokrajinske zveze in vse delo na ravni ZDUS. Obljubljam, da bomo tvoje nasvete upoštevali, tvoje delo nadaljevali in ga nadgrajevali z željo pomagati našim članom in vsem starejšim. Počivaj v miru.

*Pomurska pokrajinska zveza društev upokojencev
Vijola Bertalanič, predsednica*

Zlato priznanje za Marijo Perkljič

Marija Perkljič se je leta 1974 z družino preselila v Lovrenc na Pohorju in se zaposlila v Tovarni kos in srpov. Že takrat je bila aktivna na kulturnem, političnem in športnem področju. Od leta 1998 je članica Društva upokojencev v Lovrencu na Pohorju. Dolga leta je aktivno delala v domačem turističnem društvu. Kar 25 let je aktivna v krožku Pikapolonice, soustanovila je zeliščarski krožek in vadbo za starejše – terapevtski pilates. Aktivna je tudi v vseslovenskem programu Starejši za starejše v ZDUS-u,

in sicer kot pokrajinska koordinatorica v Zg. Podravju z 220 prostovoljci. Leta 2008 je bila 14 dni kot prostovoljka za starejše v Romuniji, leto kasneje je predstavila prostovoljstvo v Sloveniji v Bruslju in zatem še v Novem Sadu. Mariji Perkljič je ZDUS leta 2012 podelil tudi priznanje Naj prostovoljka. Ponosni smo, ker je letos za svoje aktivno prostovoljsko delo prejela še Zlato županovo priznanje, ki ji ga je izročil Joško Manfreda, župan občine Lovrenc na Pohorju.

Turizem za starejše

V mednarodnem projektu DiscOver 55, v katerem sodeluje tudi ZDUS, raziskujemo potenciale in primernost posameznih destinacij za razvoj turizma za starejše zunaj glavne turistične sezone. V projektu sodelujejo še partnerske organizacije iz Italije, Avstrije in Finske. Poglavni cilj je zasnovati aktivnim starejšim prijazen in dostopen turistični paket, obenem podaljšati turistično sezono in s tem prispevati k razvoju lokalnega gospodarstva.

Od maja do julija smo sodelovali v treh študijskih obiskih in ocenjevali primernost destinacij za starejše. Lokalni turistični delavci so nam predstavili ponudbo namestitvenih kapacitet, aktivnosti in lokalne znamenitosti. Člane strokovne skupine je zanimalo, ali imajo sobe, primerne tudi za osebe z omejeno mobilnostjo, posebne aktivnosti, primerne za starejše, so v ponudbi, kakšne popuste za starejše nudijo, kakšne izkušnje imajo s starejšimi turisti, kako je z varnostjo in zdravstveno oskrbo v turističnem kraju ter z lokalnim prevozom ... Vsakič smo izvedli tudi srečanje z lokalnimi oblastmi, odgovornimi za turizem, in lokalnimi ponudniki ter opravili oceno obiskane ponudbe po ETIS metodologiji, ki jo je predpisala Evropska komisija.

Najprej Finska

Konec maja smo opravili obisk na Finskem – v okolici jezera Saimaa, ki je največje ledeniško jezero te skandinavske dežele. V izjemno slikoviti jezerski pokrajini s kar 14.000 otoki je več vode kot kopnega, glavno mesto Savonlinna pa se ponaša z znamenitim opernim festivalom v juliju in s srednjeveškim gradom, da naravnih lepot ne omenjamo. Ugotovili smo, da je večina turističnih kapacitet in aktivnosti primernih za starejše, primanjkuje pa starejšim prilagojenih aktivnosti (izleti, pohodi ...), še posebej zunaj sezone. Izjemno dobro in avtentično ohranjen srednjeveški grad je primeren le za zelo fit obiskovalce, saj je na nekaterih mestih potrebno skoraj plezati po visokih stopnicah in se sklanjati v nizkih prehodih. Med obiskom je bil dan zelo dolg, zato smo lahko obiskovali in ocenjevali ponudbo dolgo v noč. Smo pa razpravljali, kako je s turizmom v pozni jeseni ali

pozimi, ko je mrzlo, svetlo pa le nekaj ur na dan. Prav gotovo se je potrebno temu prilagoditi, svetle ure dneva izkoristiti za aktivnosti na prostem in pripraviti več aktivnosti v zaprtih prostorih, od kulturne ponudbe in družabnih iger do prijetnih uric v finskih savnah.

Potem Izola

V začetku junija smo gostili strokovno skupino v Izoli, ki je tudi zaradi našega Hotela Delfin zelo primerna za starejše turiste, kar je študijski obisk samo še potrdil. Odgovorni iz Hotela Delfin in lokalnega turističnega združenja so pripravili pester program, obiskali smo tamkajšnje ponudnike, od hotelov in restavracij, muzeja Parenzana in arheološkega najdišča do izolskega zaledja in kmečkega turizma Medljan. Predstavili smo tudi bližnji mesti Koper in Piran. V okviru projekta bomo skupaj z lokalnimi turističnimi strokovnjaki zasnovali krožno pot po zelenih točkah Izole, ob njej pa spoznavali zgodovinske in kulturne znamenitosti tega lepega obmorskega in starejšim prijaznega mesta.

Alenka Ogrin

Bralnica Zdus plus priporočja

Jasmina Kozina Praprotnik

Bela dama Življenje tekačice Helene Žigon
roman

Lojze Kovačič

Kristalni čas
roman

Veno Taufer

Telemahovi komentarji
poezija

Od ljudi za ljudi.

Simobil d.o.o., Smartinska c. 134b, SI-1000
GREY

MALA ZMAGA ZA SENIORJE

20% POPUST NA KATERIKOLI PAKET

Upokojenci lahko izberete katerikoli paket ZACETNI ali SVOBODNI in ob sklenitvi prejmete kar 20 % popusta na mesečno naročnino. Senior ponudba velja samo za upokojence ob predložitvi pokojninske (ZPIZ) številke.

ZACETNI M **1000** KLICI, SMS, MMS

500 MB

~~15,99 €~~
12,79 €
NA MESEC

SVOBODNI S **∞** KLICI, SMS, MMS

3 GB

~~19,99 €~~
15,99 €
NA MESEC

PRIPOROČAMO!

4G LTE

**OMREŽJE VRHUNSKIH
KOMUNIKACIJ**

Ponudbo za pakete ZACETNI in SVOBODNI lahko izkoristijo vsi novi in po Pogojih predčasnega nakupa telefona obstoječi naročniki SI.mobila. Po doseženi vključeni količini prenosa podatkov v SI.mobilovem omrežju v posameznem obračunskem obdobju se naročniku hitrost prenosa podatkov ne upočasni, temveč se avtomatično vklopi dodatni zakup prenosa podatkov v količini 250 MB za 1,99 €. Naročnik lahko dodatno količino podatkov porabi do konca posameznega obračunskega obdobja, v katerem se mu je dodatni zakup prenosa podatkov vklopil. Paketi SVOBODNI in ZACETNI so namenjeni običajni uporabi storitev. Nad porabljeno količino enot, se storitve obračunajo po veljavnem ceniku. Hitrost prenosa podatkov je omejena z zmogljivostjo uporabljene naprave, razmer na omrežju in trenutne zasedenosti bazne postaje. Vse cene vključujejo DDV. Za pakete ZACETNI in SVOBODNI veljajo splošna pravila, ki so skupaj s cenami ostalih storitev, storitev v tujini, cenami izven zakupljenih količin, pogoji ponovne vezave za obstoječe naročnike ter pogoji ponudbe ob 12-mesečni vezavi na voljo na 040404040, www.simobil.si in na SI.mobilovih prodajnih mestih. SI.mobil d.o.o., Smartinska c. 134b, SI-1000.

simobil.si